

ՀՀ ՍՊՈՐՏԻ ԵՎ
ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՐՑԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

«ՉԱՆԳԵՉՈՒԻԻ
ՊՂՆՁԱՄՈՒԲԳԵՆԱՅԻՆ
ԿՈՄԲԻՆԱՏ» ՓԲԸ

ԱՐՑԱԽԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ
ԳԻՏՆԱԿԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐԻ
ՄԻԱՎՈՐՈՒՄ (ԱԵԳՄՄ)

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՐՑԱԽ

SCIENTIFIC
ARTSAKH

НАУЧНЫЙ
АРЦАХ

№ 1, 2018

Հիմնադիր – Founder – Учредитель:
ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՍՈՒՍԱՐԱՆ (ԵՊՀ)
YEREVAN STATE UNIVERSITY (YSU)
ЕРЕВАНСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ (ЕГУ)
www.y-su.am

Հրատարակիչ – Publisher - Издатель:
ԱՐՅԱԽԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԳԻՏՆԱԿԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐԻ ՄԻԱՎՈՐՈՒՄ (ԱԵԳՄՍ)
UNION OF YOUNG SCIENTISTS AND SPECIALISTS OF ARTSAKH (UYSSA)
ОБЪЕДИНЕНИЕ МОЛОДЫХ УЧЁНЫХ И СПЕЦИАЛИСТОВ АРЦАХА (ОМУСА)
www.aegmm.org

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՐՅԱԽ

SCIENTIFIC ARTSAKH

НАУЧНЫЙ АРЦАХ

№1, 2018

*Նվիրվում է Հայաստանի առաջին Հանրապետության 100-րդ, Արցախյան շարժման 30-րդ ու
Էրեբունի-Երևանի հիմնադրման 2800-րդ ամյակներին*

*Dedicated to the 100th anniversary of the First Republic of Armenia, the 30th anniversary
of the Artsakh movement and the 2800th anniversary of the founding of Erebuni-Yerevan*

*Посвящается 100-летию Первой Республики Армения, 30-летию Арцахского движения и
2800-летию основания Эребуни-Ереван*

ԱԵԳՄՍ – UYSSA – ОМУСА
ԵՐԵՎԱՆ – YEREVAN – ЕРЕВАН
2018

*Չրատարակության Է երաշխավորվել Երևանի պետական Չամալսարանի գիտական խորհրդի թիվ 2/8.8 առ 29.11.2018թ. որոշմամբ
 Рекомендовано к публикации решением учёного совета №2/8.8
 от 29.11.2018г. Ереванского государственного университета
 Recommended for publication by the Yerevan State University
 Academic Council Decision №2/8.8 of November 29, 2018*

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐ

Նախագահ՝ ԵՊՉ ռեկտոր, ԳԱԱ թղթակից անդամ, պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր
Արամ ՄԻՍՈՆՅԱՆ

Անդամներ՝

ԱՎԱԳՅԱՆ Արծրուն, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր
 ԱՎԱՆԵՍՅԱՆ Չրանտ, հոգեբանական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր
 ԲԱԲԱՅԱՆ Դավիթ, պատմական գիտությունների դոկտոր, դոցենտ
 ԲԱԼԱՅԱՆ Վահրամ, պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր
 ԳԱԼՍՏՅԱՆ Խաչիկ, քաղաքական գիտությունների դոկտոր, դոցենտ
 ԳՅՈՒԼԱՄԻՐՅԱՆ Զուլիխան, մանկավարժական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր
 ԳՐՈՒՉԴԵՎ Վլադիսլավ, իրավաբանական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր (Կոստրոմա, ՌԴ)
 ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ Գևորգ, իրավաբանական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր
 ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ Արման, պատմական գիտությունների դոկտոր, դոցենտ
 ԺԵՅՄՈ Մարտիկ, քաղաքական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր (Օլշտին, Լեհաստան)
 ԼԱՊԵՎԱՎ Վալենտինա, իրավաբանական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր (Մոսկվա, ՌԴ)
 ԼՈՒԽՏԵՐՅԱՆԴՏ Օտտո, իրավաբանական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր (Չամբուրգ, Գերմանիա)
 ՉՈՎՍԵՓՅԱՆ Մուշեղ, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր
 ՂԱԶԻՆՅԱՆ Գագիկ, ԳԱԱ ակադեմիկոս, իրավաբանական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր,
 ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ Աշոտ, տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր
 ՄԻՆԱՅԱՆ Էդիկ, պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր
 ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ Կարեն, տնտեսագիտության թեկնածու, դոցենտ
 ՍԱՐԳՅԱՆ Չայկ, տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր
 ՎԱՍԿՈՎ Մաքսիմ, սոցիոլոգիական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր (Դոնի Ռոստով, ՌԴ)
 ԶԵՌՅԱՆ Գարիկ, քաղաքական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր
 ԶՈՉԱՐՅԱՆ Տիգրան, քաղաքական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր

Գլխավոր խմբագիր՝ իրավաբանական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ **Ավետից ԳԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ**

Գիտական Արցախ, №1, 2018, Երևան, «ԱԵԳՄՍ» հրատ., 2018, 448 էջ:
 Scientific Artsakh, №1, 2018, Yerevan, «UYSSA» publ., 2018, 448 pages.
 Научный Арцах, №1, 2018, Ереван, Изд. «ОМУСА», 2018, 448 страниц.

«Գիտական Արցախ» պարբերականի 1-ին համարում տեղ են գտել հայկական արդի հիմնախնդիրներից մեկի՝ պետականության վերաբերյալ Չայաստանը, Արցախը, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգները, Գերմանիան, Լեհաստանը և Բելառուսը ներկայացնող հեղինակների գիտական աշխատանքները:

Գիտական պարբերականում գետեղված են նաև Արցախի երիտասարդ գիտնականների և մասնագետների միավորման ու Երևանի պետական համալսարանի կողմից 2018թ. սեպտեմբերի 13-16-ը Ստեփանակերտում համատեղ կազմակերպված «Չայոց պետականության անցյալը, ներկան ու ապագան» 3-րդ միջազգային երիտասարդական գիտաժողովի լավագույն գիտական հոդվածները:

The first issue of «Scientific Artsakh» journal comprises the scientific works of authors from Armenia, Artsakh, the United States of America, Germany, Poland and Belarus on one of the most urgent problems for Armenians – the statehood. The publication also contains the best scientific articles of the 3rd international youth scientific conference «The past, present and future of the Armenian statehood», jointly organized by the Union of Young Scientists and Specialists of Artsakh and Yerevan State University on September 13-16, 2018 in Stepanakert.

В первом номере журнала «Научный Арцах» нашли место научные работы авторов из Армении, Арцаха, Соединенных Штатов Америки, Германии, Польши и Беларуси по одной из актуальных для армян проблем – государственности.

В издании размещены также лучшие научные статьи 3-ей международной молодежной научной конференции «Прошлое, настоящее и будущее Армянской государственности», совместно организованной Объединением молодых учёных и специалистов Арцаха и Ереванским государственным университетом 13-16 сентября 2018 года в Степанакерте.

EDITORIAL COUNCIL

Chairman: Aram SIMONYAN, Rector of YSU, NAS RA Associate Member, Doctor of History, Professor

Members:

AVAGYAN Artsrun, Doctor of Philology, Professor
AVANESYAN Hrant, Doctor of Psychology, Professor
BABAYAN David, Doctor of History, Associate Professor
BALAYAN Vahram, Doctor of History, Professor
DANIELYAN Gevorg, Doctor of Law, Professor
GALSTYAN Khachik, Doctor of Political Sciences, Associate Professor
GHAZINYAN Gagik, Academician of NAS RA, Doctor of Law, Professor
GRUZDEV Vladislav, Doctor of Law, Professor (Kostroma, Russia)
GYULAMIRYAN Julieta, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
HOVSEPYAN Moushegh, Doctor of Philology, Professor
KERYAN Garik, Doctor of Political Sciences, Professor
KOCHARYAN Tigran, Doctor of Political Sciences, Professor
LAPAEVA Valentina, Doctor of Law, Professor (Moscow, Russia)
LUCHTERHANDT Otto, Doctor of Law, Professor (Hamburg, Germany)
MARKOSYAN Ashot, Doctor of Economic Sciences, Professor
MINASYAN Edik, Doctor of History, Professor
NERSISYAN Karen, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
SARGSYAN Hayk, Doctor of Economic Sciences, Professor
VASKOV Maksim, Doctor of Sociology, Professor (Rostov-on-Don, Russia)
YEGHIAZARYAN Arman, Doctor of History, Associate Professor
ZEJMO Marek, Doctor of Political Sciences, Professor (Olsztyn, Poland)

Editor-in-Chief: Avetik HARUTYUNYAN, Candidate of Law, Associate Professor

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Председатель: ректор ЕГУ, член-корреспондент НАН Республики Армения, доктор исторических наук, профессор Арам СИМОНЯН

Члены:

АВАГЯН Арцрун, доктор филологических наук, профессор
АВАНЕСЯН Грант, доктор психологических наук, профессор
БАБАЯН Давид, доктор исторических наук, доцент
БАЛАЯН Ваграм, доктор исторических наук, профессор
ВАСЬКОВ Максим, доктор социологических наук, профессор (Ростов-на-Дону, Россия)
ГАЛСТЯН Хачик, доктор политических наук, доцент
ГРУЗДЕВ Владислав, доктор юридических наук, профессор (Кострома, Россия)
ГЮЛАМИРЯН Джульетта, доктор педагогических наук, профессор
ДАНИЕЛЯН Геворг, доктор юридических наук, профессор
ЕГИАЗАРЯН Арман, доктор исторических наук, доцент
ЖЕЙМО Марек, доктор политических наук, профессор (Ольштын, Польша)
КАЗИНЯН Гагик, академик НАН РА, доктор юридических наук, профессор
КЕРЯН Гарик, доктор политических наук, профессор
КОЧАРЯН Тигран, доктор политических наук, профессор
ЛАПАЕВА Валентина, доктор юридических наук, профессор (Москва, Россия)
ЛЮХТЕРХАНДТ Отто, доктор юридических наук, профессор (Гамбург, Германия)
МАРКОСЯН Ашот, доктор экономических наук, профессор
МИНАСЯН Эдик, доктор исторических наук, профессор
НЕРСИСЯН Карен, кандидат экономических наук, доцент
ОВСЕПЯН Мушег, доктор филологических наук, профессор
САРГСЯН Гайк, доктор экономических наук, профессор

Главный редактор: кандидат юридических наук, доцент Аветик АРУТЮНЯН

*Տպագրվում է ՀՀ սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարության աջակցությամբ
Is published with the support of the Ministry of Sport and Youth Affairs of the Republic of Armenia
Публикуется при поддержке Министерства спорта и по делам молодежи Республики Армения*

ԱՐՑԱՆԸ ՀԵՂԻՆԱԿԱՎՈՐ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆՆԵՐԻ ԷԶԵՐՈՒՄ (ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՄԱՍՈՒԼԻ ՕՐԻՆԱԿՈՎ)

ՇՈՒԲԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Մեր օրերում ՉԼՄ-ները համարվում են հանրային կյանքի կարևորագույն ինստիտուտներից մեկը, որոնց միջոցով արագ և զանգվածայնորեն իրականացվում է տեղեկատվության տարածում՝ հանրությանը որոշակի կողմնորոշման բերելու ու նպատակային հանրային կարծիք ձևավորելու նպատակով: Այսօր մեդիալոռտը ազդեցություն ունի գրեթե բոլոր ոլորտներում ու ինստիտուտներում, այդ թվում՝ նաև՝ քաղաքական, տնտեսական և հոգևոր-մշակութային: Սույն ուսումնասիրության նպատակն է վերհանել Արցախի առջվող հրապարակումները՝ փորձելով ընդգծել գերմանական պարբերականների քաղաքական ուղղվածությունը և դիրքորոշումը հարցի շուրջ:

Գերմանական պարբերականներից ամենահայտնի անդրադարձը Ղարաբաղյան հակամարտության առջվող խնդրին, որ հրապարակվել է վերջին շրջանում, նշված է հայտնի «Deutsche Welle» պարբերականում: Ընթացիկ տարվա ապրիլի 6-ին հրապարակված «Լեռնային Ղարաբաղ. Սառը հակամարտություն Կովկասում» հոդվածն է¹, սա երկիր է, որտեղ հակամարտությունը ունի երկար ժամանակագրություն: Ամեն ինչ սկսվել է Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև ծագած կոնֆլիկտից: Այնուհետև հեղինակը ներկայացնում է նաև ֆոտոշարք Արցախից և ամեն լուսանկարի հետ մեկտեղ նկարագրում նաև հակամարտության ներկա վիճակը: Լրագրողը նշում է, որ մի շարք տվյալներով հակամարտության ոչ խաղաղ կարգավորման արդյունքում մահացել է ավելի քան 30 000 մարդ: Իսկ հարյուրավոր փախստականներ պարզապես ստիպված են եղել թողել իրենց հարազատ բնակավայրը: Պարբերականն անդրադառնում է նաև հակամարտության կարգավորման ներկա շրջափուլում ԵԱՀԿ Մինսկի համանախագահող երկրի աշխատանքներին, նրանց կողմից անցկացվող դիտարկումներին թե՛ արցախյան և թե՛ ադրբեջանական կողմում:

Նույն պարբերականում կարելի է հանդիպել նաև հակամարտության կարգավորման վերաբերյալ այլ հրապարակումների: Օրինակ՝ «Ղարաբաղը եռյակում»² հոդվածի մեջ նշվում է, որ Ռուսաստանի Դաշնության նախագահ Վլադիմիր Պուտինի, Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Սերժ Սարգսյանի և Ադրբեջանի Հանրապետության նախագահ Իլհամ Ալիևի եռակողմ հանդիպումը հնարավորություն է, որպեսզի իրատեսորեն գնահատվեն հակամարտության խաղաղ կարգավորման հնարավորությունները: Պարբերականը նշում է, որ եռակողմ հանդիպումներն ունեն ստրատեգիական նշանակություն: Դրանք ընթանում են նախապես մշակված սցենարով և ներկայացվում հանրության դատին:

Գերմանական պարբերականներն ուշադրության կենտրոնում էին պահել նաև 2016 թվականի ապրիլը՝ ամենօրյա լրահոսում ունենալով լուրեր հենց հակամարտության երկու կողմերից և մեկնաբանություններ ամենատարբեր

¹<http://www.dw.com/ru/%D0%BD%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BD%D1%8B%D0%B9-%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%B0%D1%85-%D0%B7%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8B%D0%B9-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D1%82-%D0%BD%D0%B0-%D0%BA%D0%B0%D0%B2%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%B5-%D1%84%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%8F/a-43276824>

²<http://www.dw.com/ru/%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%B9-%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%B0%D1%85-%D0%BD%D0%B0-%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B8%D1%85/a-19344924>

քաղաքական գործիչների կողմից: 2016 թվականի ապրիլի 4-ին «Deutsche Welle» պարբերականը ներկայացրել է ծավալուն հոդված՝ սկսած ապրիլի 1-ի լույս 2-ի գիշերը տեղի ունեցող իրադարձություններից¹: Պարբերականը նշում է, որ ապրիլի 2-ին ադրբեջանա-դարաբադյան շփման գծում իրավիճակը լարվել է, դեռ ավելի սկսվել է պատերազմ և հակամարտող կողմերը չեն պատրաստվում իրադարձարի:

Յուրաքանչյուր պետության համար կարևոր է այն, թե ինչպես է նրա սահմաններից դուրս ընկալում և ներկայացնում նրա ներկան ու այսօրը, քանի որ այս դեպքում փոխվում է ոչ միայն տեղակատվության աղբյուրը, այլ նաև՝ հասցեատերը:

Մինչև 2018 թվականը, միջազգային հեղինակավոր մեդիահարթակում Արցախն գլխավորապես ներկայացվում էր հետևյալ երեք ասպեկտներում.

ա/ Արցախը որպես հակամարտող կողմ,²

բ/ Արցախը որպես տուրիստական երկիր,

գ/ Արցախը որպես հոգևոր-մշակութային օջախ,

Ի տարբերություն նախորդ տարիների թեմատիկ սահմանափակումների, միջազգային լրահոսում (մինչ սույն գիտական հոդվածի իրականացումը) Արցախին առջվող զանգվածայնորեն տարածված տեղեկատվական սյունակները առավելապես թեթև լուրեր էին³: Այսպես, օրինակ գերմանական հեղինակավոր «SPIEGEL» պարբերականում տեղ գտած Ֆիոնա Էլիերսի հեղինակած «Կովկասի կանանց աշխարհը: Լեռնային Ղարաբաղի մեծ փորձը» (Woman's World in the Caucasus. Nagorno-Karabakh's Grand Experiment)⁴ վերտառությամբ հոդվածում ընթերցում ենք Կովկասում ապրող կամային ուժեղ հատկանիշներով օժտված հայ կնոջ հավաքական կերպարի մասին: Հոդվածի լիդը այսպիսին է. «Կովկասում գտնվող այս փոքր, չճանաչված երկիրը՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը, խորապես հայրապետական է: Սակայն վերջին մի քանի տարիների ընթացքում ավելի ու ավելի շատ կանայք են առաջադրվել իշխանության, դատական և բուհական համակարգերի ղեկավար պաշտոններում: Եվ այս զարգացումը փոխել է երկիրը⁵:

Հեղինակն վստահորեն այն համոզմունքն է հայտնում, որ պատերազմը հերթական անհաջող փորձակումն էր, որով ստիպված անցել է տարածաշրջանի բնակչությունը: Հոդվածի գլխավոր հեղուկները Արցախում գործունեություն ծավալող երեք կանայք են (ԼՂՀ ԱԳ փոխնախարար Արմինե Ալեքսանյան, ԱՀ կրթության և գիտության նախարար Նարինե Աղաբալյան, ԱրՊՀ ռեկտոր Մանուշ Մինասյան), որոնցից յուրաքանչյուրին հեղինակը անդրադառնում է իրենց գործունեության ոլորտներում ունեցած հաջողությունների համատեքստում, գրելով՝ «Լեռնային Ղարաբաղում կանայք ինքնիաստատվում են զգուշությամբ ու ռազմավարական հմտությամբ»:

Որպես մուլտիմեդիա հավելված հոդվածին կից ներկայացված է Կառլ Մանչինի «The Strong Women of Nagorno-Karabakh» վերտառությամբ 10 նկարից

¹ <http://www.dw.com/ru/%D0%BD%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D1%86%D0%BA%D0%B8%D0%B5-%D1%81%D0%BC%D0%B8-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D1%82-%D0%B2-%D0%BD%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%BC-%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%B0%D1%85%D0%B5-%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B0%D0%BB%D0%BE-%D0%B2%D0%BE%D0%B9%D0%BD%D1%8B-%D1%87%D1%83%D0%B6%D0%B8%D0%BC%D0%B8-%D1%80%D1%83%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%B8/a-19162427>

² Որոշ դեպքերում հակամարտող կողմին ավելացվում էր նաև

³ soft news-այստեղ կարևոր է նորոյթի մարդկային հետաքրքրության, գրավչության տարրերը: Դրանք ավելի շատ նկարագրում են ոչ թե իրադարձությունը, այլ իրավիճակը կամ գործընթացը: Օպերատիվության գործոնը «թեթև» լուրերում այնքան կարևոր չէ, որքան «ծանր» լուրերում:

⁴ Ի դեպ հոդվածում մի քանի անգամ օգտագործվում է Արցախ տեղանունը:

⁵ <http://www.spiegel.de/international/world/women-take-charge-in-nagorno-karabakh-a-1201390.html>.

բաղկացած ֆոտոռեպորտաժը¹, որտեղ լուսանկարիչը պատկերել է Արցախ կատարած իր այցի ֆոտոհաշվետվությունը:

Եթե փորձենք վերը նշված մի քանի հոդվածների միջոցով պատկերացում կազմել Արցախին ու դարաբաղյան հակամարտության հիմնախնդրի շուրջ գերմանական պարբերականների դիրքորոշման մասին, ապա պետք է նշել, որ դրանք հիմնականում վերաբերում էին խաղաղ կարգավորման բանակցային գործընթացին: Նյութերը ներկայացված էին հոդվածների, մեկնաբանության տեսքով: Լուրի ժանրը ակնհայտ տեսանելի էր հատկապես 2016 թվականի ապրիլին և դրան հաջորդած օրերին: Գերմանական պարբերականները քաղաքական գնահատականներ շատ հաճախ չեն էլ հնչեցնում՝ գերծ մնալով ավելորդ «գլխացավանքից»: Սակայն ակնհայտ է, որ պարբերականների համար դարաբաղա-ադրբեջանական հակամարտությունը շարունակում է մնալ դեռևս լիովին չբացահայտված, քանի դեռ հակամարտությունը առայժմ հանգուցալուծում չի ստացել:

Շուշան Խաչատրյան **ԱՐՑԱԽԸ ՀԵՐԻՆԱԿԱՎՈՐ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆՆԵՐԻ ԷԶԵՐՈՒՄ** **(ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՄԱՍՈՒԼԻ ՕՐԻՆԱԿՈՎ)**

Բանալի բառեր՝ Արցախյան խնդիր, գերմանական մամուլ, մեդիադաշտ, հակամարտություն, պարբերականներ

Հոդվածը ներկայացնում է արցախյան խնդրի ընկալումներն գերմանական հեղինակավոր պարբերականներում՝ խնդրի ներկայացման պատմությունը սկսելով 2016 թվականի ապրիլյան սրացումից: Կարևորելով զանգվածային մեծ լսարան ունեցող սույն պարբերականների վարած տեղեկատվական-քարոզչական քաղաքականությունը և արցախյան հակամարտության շուրջ ծավալվող ուղեգծի մեկնաբանումները, ուրվագծվում են լրագրային արձագանքների հիմնական օրինաչափությունները և գերմանական մեդիադաշտի կողմից արցախյան խնդրի ընկալումների հիմնական առանձնահատկությունները:

Shushan Khachatryan **THE PERCEPTION OF THE ARTSAKH PROBLEM BY THE AMERICAN AND** **BRITISH MAGAZINES**

Keywords: *Artsakh problem, German press, mediafield, conflict, periodical*

The article presents the perception of the Artsakh issue by famous German magazines starting from history of this problem since the escalation of the situation in April of 2016.

The importance of the information and propaganda policy of these newspapers which has a huge audience and comments of the Artsakh conflict are emphasized in the article, besides the main regularities of journalistic reviews and the main features of the perception of the conflict by German media are revealed.

¹ <http://www.spiegel.de/fotostrecke/photo-gallery-the-strong-women-of-nagorno-karabakh-fotostrecke-159780.html>

Шушан Хачатрян
АРЦАХ НА СТРАНИЦАХ АВТОРИТЕТНЫХ ИЗДАНИЙ
(НА ПРИМЕРЕ НЕМЕЦКОЙ ПРЕССЫ)

Ключевые слова: *Арцахский вопрос, немецкая пресса, медиаполе, конфликт, периодика*

В статье представлено восприятие арцахского вопроса известными немецкими журналами, с охватом истории данной проблемы с периода обострения ситуации в апреле 2016 года. Подчеркивается важность информационно-пропагандистской политики этих изданий, имеющих огромную аудиторию, и комментариев вокруг арцахского конфликта, выявляются основные закономерности журналистских отзывов и особенности восприятия конфликта в немецком медиаполе.

- 25. Դոլուխանյան Անուշ** – ԱրԴՅ հայցորդ, ԱԵԳՄՄ անդամ
Dolukhanyan Anush – PhD student of ArSU, member of UYSSA
 Долуханян Ануш - соискатель АрГУ, член ОМУСА
 E-mail: anush_dolukhanyan@mail.ru
- 26. Եղիազարյան Արման** - ԵԴՅ սիյուլոքագիտության ամբիոնի վարիչ, պ.գ.դ., դոցենտ
Yeghiazaryan Arman - Head of the Chair on Diaspora Studies of YSU, Doctor of History, Associate Professor
 Егиазарян Арман - заведующий кафедрой диаспороведения ЕГУ д.и.н., доцент
 E-mail: armanyeghiazaryan@ysu.am
- 27. Եվստրատով Անտոն** – ՅՈՒՅ դասախոս, պ.գ.թ.
Evstratov Anton - Lecturer of ARU, Candidate of History
 Евстратов Антон - преподаватель РАУ, к.и.н.
 E-mail: anton_nastoyashiy@mail.ru
- 28. Էլիբեգովա Անժելա** – Երևանի պետական լեզվա հասարակագիտական համալսարանի (ԵՊԼՅ) դասախոս, ք.գ.թ., դոցենտ
Elibegova Anzhela – Lecturer of Yerevan State University of Languages and Social Sciences (YSULSS)
 Элибегова Анжела – преподаватель Ереванского государственного лингвистического университета (ЕГЛУ), к.п.н., доцент
 E-mail: elibegova@gmail.com
- 29. Ջեյմո Մարեկ** – Յոզեֆ Ռուսեցկու անվան Օլշտինի համալսարանի պրոֆեսոր, ք.գ.դ. (ք. Օլշտին, Լեհաստան)
Zejmo Marek - Doctor of Political Sciences, Professor of Józef Ruziecki Olsztyn University (Olsztyn, Poland)
 Жэймо Марек - профессор Ольштынского университета имени Йозефа Русецкого, д.п.н. (г. Ольштын, Польша)
 E-mail: marek-zejmo@wp.pl
- 30. Լուխտերհանդտ Օտտո** - Համբուրգի համալսարանի պրոֆեսոր, ի.գ.դ. (ք.Համբուրգ, Գերմանիա)
Luchterhandt Otto - Doctor of Law, Professor (Hamburg, Germany)
 Люхтерхандт Отто – доктор юридических наук, профессор (г.Гамбург, Германия)
 E-mail: ottolucht@arcor.de
- 31. Խալաթյան Արտաշես** - ԵԴՅ ասպիրանտ, ԱԵԳՄՄ անդամ, փաստաբան
Khalatyan Artashes – PhD student of YSU, member of UYSSA, advocate
 Халатян Арташес - аспирант ЕГУ, член ОМУСА, адвокат
 E-mail: artashes.khalatyan@mail.ru
- 32. Խաչատրյան Շուշան** – ԱրԴՅ գրականության և լրագրության ամբիոնի վարիչ, ԱԵԳՄՄ անդամ, ք.գ.թ., դոցենտ
Khachatryan Shushan - Head of the Chair of Literature and Journalism of ASU, member of UYSSA, Candidate of Philosophy, Associate Professor

ԼՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԳՐԱԿԱՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
JOURNALISM, LITERATURE
ЖУРНАЛИСТИКА, ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ

- Ալիսա Բաղդասարյան.** Արցախյան մոտիվը Մ.Յովհաննիսյանի «Չեռացող երկրի կարոտը» գրքում.....380
Alisa Baghdasaryan. The Motif of Artsakh in the Book of Hovannisian's «Longing for Leaving the Country»
Алиса Багдасарян. Арцахский мотив в книге М.Ованнисяна «Тоска по уходящей стране»
- Արսեն Առաքելյան.** Պետություն՝ պետության մեջ.....386
Arsen Arakelyan. The State in State
Арсен Аракелян. Государство в государстве
- Շուշան Խաչատրյան.** Արցախը հեղինակավոր պարբերականների էջերում (գերմանական մամուլի օրինակով).....391
Shushan Khachatryan. Artsakh on the pages of authoritative publications (on the example of the German press)
Шушан Хачатрян. Арцах на страницах авторитетных изданий (на примере немецкой прессы)
- Շուշան Խաչատրյան, Գալուստ Սարոյան.** Անկախ Հայաստանի սոցիալ-քաղաքական խնդիրները՝ ըստ ժամանակակից գրողների պատմվածքների.....395
Shushan Khachatryan, Galust Saroyan. Socio-Political Issues of Independent Armenia Based on Short Stories by Contemporary Writers
Шушан Хачатрян, Галуст Сароян. Социально-политические проблемы независимой Армении согласно рассказам современных писателей
- Գայանե Ավագյան.** «Հայրենիք» և «պետություն» գաղափարները 1960-ական թթ. լիբանանահայ մամուլում.....400
Gayane Avagyan. The Concepts «Homeland» and «State» in the Armenian Press of Lebanon in the 1960s
Гаянэ Авагян. Понятия родины и государства в армянской прессе Ливана 60-х годов 20-го века
- Անուշ Դոլուխանյան.** Հայկական դիրքերի գրավման լուսաբանումը արցախյան և ադրբեջանական պաշտոնական մամուլում.....405
Anush Dolukhanyan. Illustration of the Capture of Armenian Positions in Artsakhi and Azerbaijani Official Press
Ануш Долуханян. Освещение захвата армянских позиций в арцахской и азербайджанской официальной прессе